

Høst 1942.

Albert Thorvaldsen.

En Tale

i Universitetets Solennitetssal

ved

den nye Studenterforenings Mindefest

den 24de Mai 1844.

Af

H. P. Holst.

Kjøbenhavn.

Torlagt af Universitetsboghandler C. A. Reitzel.

Trykt i Bianco Lunos Bogtrykkeri.

Albert Thorvaldsen.

—oo—
En Tale

i Universitetets Solennitetsfæl

ved

den nye Studenterforenings Mindefest,

den 24de Mai 1844.

Af

H. P. Holst.

Kjøbenhavn.

Forlagt af Universitetsboghandler C. A. Neitzel.

Trykt i Bianco Lunos Bogtrykkeri.

Capt var Grækenlands Kunst, og følgende
Muserne flygted
Bort fra ægæiske Strand, bort fra sikeliske
Kyst;
Dog mod det elstede Land endnu engang Blifket
de vendte,
Og i et flagende Chor toned det sidste
Farvel.
Bjergene ssjælved derved, fra Grunden oprørtes
Havet,
Jordenaabned sit Svælg, kræved sit kostbare
Rov:

Templerne styrte i Grus, see! Marmorværkerne
valle,

See! nu styrte de om, knuses i Falset til
Stov!

Lyrene knuses med dem — men hør! fra de
brisstende Strenge

Klinger som Echo endnu døende, mat et
Harvel.

Og Kartusinder gif. Paa Marmorets stræ-
lende Skatte

Jorden rugede tungt, tungere GlemseLEN
dog!

Talløse Slægter forsvandt, og andre fødtes og
døde,

Byer og Steder forgif, andre opførtes
paany;

Men under Tidernes Løb og under den flyg-
tige Verling

Gjemte den dunkle Jord skinsyg sin straalende
Skat.

Stundom i Muldet det klang, naar en Landmand
graved sin Viingaard,
Eller naar Øerne trak langsomt den vægtige
Plov:

Steg af den mørke Grav, der i lange Sekler
sig lukked,

Trem da en Marmorhest i sin olympiske
Glands,

Undrende stirred de da paa Formernes evige
Skønhed

Og paa den Høihed og Ro, som blev Antiken
tildeel,

Stilled til Skue den frem, som vilde de ret for
Alverden

Vise, hvor fattig og tom Nutidens Kunst var
mod den.

Men paa den travle Færd forundret stirrer en
Yngling;

Langveis fra nylig han kom hen til den evige
Stad.

Ingen kendte ham der, og Ingen fatted hans
Væsen,
Tankefuld gik han omkring — men paa hans
ensomme Gang
Hvissede lønlig det tildt i Laurernes fusende
Grene,
Og det var, som om dybt Kronen de bøied for
ham.

Som naar en Ungersvend gjenseer sin Elskedes
Masyn
— Mange Aar skilte dem ad, intet Træk blev
dog glemt —
Saadan Antiken han saae, og saadan stod
den nu for ham,
Thi dengang han blev født, fødtes Antiken
med ham:
Derfor ei Spaden han greb, for at søge den
motsomt i Jorden,
Men af sin inderste Sjæl nysskabt han maned
den frem.

Større var Glæden vist ei blandt Olympens
salige Guder,
Dengang Hephaistos med Kraft smedede Ju-
pitors Lyn,
End da hans Meisel klang, og af hundrede
skinnende Blokke
Guderne atter fremstod, seirende, sjønne som
før.
„Ha, hvo er han? hvor stammer han fra? hvad
Slægt har ham fostret?“
Saaledes led det nu trindt, led det i Syd og
i Nord;
Skindbundne Bøger kom frem og skimlede graae
Pergamenter,
Klarlig bevistes af dem, at han af Kongebyrd
var —
Daarer! der søger hans Slægt i den graae, den
tvivlsomme Fortid,
Kaster et Ølik paa dem, som han har fostret
og født,
Troer I da end, at han er født af jordiske
Konger,

Han, som til Verden har bragt sig en gud-
dommelig Slegt?

Ja en guddommelig Slegt! Hvad en gammel
Mythe fortæller,
At af det vuggende Hav Skønhedsgudinden blev
født,
Smukt gjentog sig med ham, thi hvergang et
Værk han frembragte,
Fodtes af Tankernes Hav Skønhedens Billed
paany.

Kraftigt sin Bane han brød, og sit Spor i
Marmor han satte,

Sildigste Slegter skal end studsende følge hans
Spor!

Kraftigt sin Bane han brød,— men hans Banes
Meta var Skønhed,

Og som den scythiske Biil lynsnart til Maalest
han vandt.

Tusinde stræbe didhen, og rast begynde de
Løbet,

Hoden trættes dog snart, Maalest tabes saa
let,

Bort fra Banen dem vinke de gyldne, fristende
Frugter,

Der Atalanta tilforn standede i hendes
Løb:

Hæder og Guld og Kunst — see, det er de
Frugter, der lokke
Kunstnerne tidi fra det Maal, som de sig viede
til —

Intet fristede ham, og Intet ham lokked til
Siden:

Simpelt og sandt var hans Liv, simpel og sand
var hans Kunst!

Hvo har ei tidi beundrende seet hiint Mesterens
Billed:

Ung og i seirende Glads spæver den dæm-
rende Dag,

Oppigt hun Blomster udstrør, fra Fingrene
Roserne falde,

Lucifer Fakkels Glands svinger fra Skulderen
Hæft: —
Saaledes var just hans Liv, en klar, en stræ-
lende Soldag,
I triumferende Glands traadte for Verden han
frem,
Alandens Blomster han gav — som Roser de
faldt fra hans Fingre,
Ligesaa skønne i Øvel, som i den tidlige
Gry;
Over den vidstrakte Jord beskrev han sin ly-
sende Bane,
Dvægende mildt med sin Glands, hvorhen end
Straalerne faldt;
Med ham hans Genius sloi, med Fallen den
viste ham Veien,
Og for dens luende Skær blegned de jordiske
Lys!

Alandens Blomster han gav — som Roser de
faldt fra hans Fingre,

Ligesaa skønne i Øvel, som i den tidlige
Gry, —
Ingen af Dødelig født, der saae ham saaledes
virke
Herlig i Middagskraft, aned, at Matten var
næ! —
Af, hvo tænkte, at han, der nys betvang selv
Heracles
Og hans gigantiske Krop fængsled til Marmo-
rets Blok,
Af, hvo tænkte, at han, der Døden fravristed
sit Bytte,
Selv alt var kaaret til Rov af den ubønlige
Død!

Pluton, Skyggernes Drot, der hader det skin-
nende Dagslys.
Og hvad der glædes derved, skued fortørnet hans
Færd!
Jordens Rigdom og Glands, hvad den eier af
skønnest og herligst,

Griber hans driftige Haand, drager til Hades
det ned;
Længe han tövede dog, før mod ham han vo-
vede Kampen,
Frygtende selv for den Kraft, der endog Guder
betvang;
Heller ei lyktes det nu: thi det var just hiin
mystiske Time,
Da den omflørende Nat stiger paa Himmelnen
frem,
Langsomt svæved hun ned, af Guder og Men-
nesser elset,
Hon, ved hvis rolige Bryst Døden selv er en
Søn:
Kjærligt hun kyssed hans Mund paa Tærsklen
til Musernes Tempel,
Der, hvor den stygiske Drot aldrig har vovet
sig ind,
Glo i saa langsomt derfra, og snart forsvandt
hun i Rummet,
Mens han med seirende Blif træder i Tem-
pelet ind:

Stærkt da i Hallen det klang! fra Strengene
Tonerne bruste,
Og under Hymnernes Lyd sank han i Muser-
nes Havn!
Men de pieriske Mør i Armene greb deres
Yndling,
Svang sig saa sørstligt smukt høit over Skyer-
nes Flod,
Høit over Stjernernes Gang med ham til det
fjerne Olympos,
Hvor i udødelig Glands straaler de Saliges
Chor.
Phoibos sin Lyra da slog, fra Læben flød him-
melske Rhythmer,
Saadan en Velkomstsang hørte Olympen ei
før!
Hebe, undseelig og bly, som dengang hun stod
for Herakles,
Rakte sin Batera ham, krandset med Nektarens
Saft;
Gratierne smilte saa sjelmiſt, imens Aphrodite,
den gyldne,

Lagde en Evighedskrands om hans ærværdige
Lok;

Zeus selv, den Himmeliske, rysted saa stærkt de
ambrosiske Løkker,

At det hele Olymp sjælved af Glæde
derved!

Ta, en Heros han var, og alt nu hans Liv
er en Mythé,

Som i sit mystiske Svøb vandrer fra Slægt og
til Slægt;

Men hans Bedrift er klar, og i hoi, bestuelig
Klarhed

Taler dens Marmoriskrift til det beundrende
Blif.

Kort kun vi elied ham selv, men hans Aaland
har vi bygget et Tempel,

Enest vel i sit Slags, simpelt og stort som
han selv.

Snart det os falder til Fest, snart syldes de
prægtige Sale:

Gudernes salige Chor, Musers og Gratters
Flok,

Allt, hvad hans skabende Aaland har paatrykt sit
evige Stempel,

Flytter i Templet da ind til uforgængeligt
Liv;

Seiersgudinden, som før ustandset floi over
Jorden,

Floi fra Bedrift til Bedrift, ja endog hun skal
for ham

Sænke sin flygtige Bogn og døeles hos ham til
det Sidste,

Og paa hans Tempel skal staae: See! Her
stansede hun.

Ikke med Sørgemusik eller Klang af lydiske
Floeter

Skulle vi flokkes da hist, hvor man hans
Bauta har reist,

Nei! med beringede Ord, med Sang, der
slaer imod Himlen,

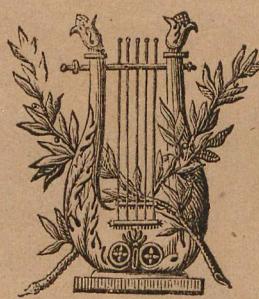
Skal hvert Værk, han har skabt, hilses af Yng-
lingsers Flok,

Og paa hans Grav skal Pigernes Chor stroe
dustende Kranser,

Bidnende smukt, at han end lever et blom-
strende Liv, —

Som en Opstandelsens Fest skal da denne
Dag staae betegnet,

Og om Kartusinder vil Ryget fortælle
derom! —

Thorvaldsens Museums
Smaatryk-Samling 1844